

TTM Timonen Hannele(TEM), Laitinen
Lasse(TEM), Paju Isabella(TEM)

07.10.2020

Asia

U-jatkokirje; EU:n monivuotinen rahoituskehys 2021 – 2027;

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Digitaalinen Eurooppa –ohjelman perustamisesta ohjelmakaudelle 2021 - 2027

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisämarkkinoita, yritysten, mukaan luettuna pienten ja keskisuurten yritysten, kilpailukykyä ja Euroopan tilastoja koskevan ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 99/2013, (EU) N:o 1287/2013, (EU) N:o 254/2014, (EU) N:o 258/2014, (EU) N:o 652/2014 ja (EU) 2017/826 kumoamisesta

Kokous

U/E/UTP-tunnus

U 69/2018 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Osana monivuotiseen rahoituskehukseen liittyvää lainsäädäntöpakettia Euroopan komissio julkisti 6.6.2018 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Digitaalinen Eurooppa –ohjelmasta sekä 7.6.2018 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisämarkkinoita, yritysten mukaan luettuna pienten ja keskisuurten yritysten, kilpailukykyä ja Euroopan tilastoja koskevan ohjelman perustamisesta. Ehdotukset kuuluvat EU:n rahoituskehysten sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous otsakkeen 1 alle

Eurooppa-neuvoston saavutettua heinäkuussa 2020 sovun monivuotisesta rahoituskehuksesta vuosiksi 2021-2027 on puheenjohtajavaltion tavoitteena saada aikaan *Digitaalinen Eurooppa* -asetuksesta kolmikantaneuvotteluissa Euroopan parlamentin kanssa poliittinen sopu, jonka neuvosto voisi vahvistaa joulukuussa 2020. Neuvosto hyväksyi ehdotuksesta osittaisen yleisnäkemyksen 4.12.2018. Kolmikantaneuvotteluissa saavutettu osittainen sopu hyväksyttiin Coreperissa 13.3.2019 ja Euroopan parlamentissa 17.4.2019. Ehdotusta on käsitelty neuvoston liikenne-, televiestintä- ja energia – kokoonpanossa ja sen alaisessa työryhmässä.

Sisämarkkinaohjelmassa puheenjohtajavaltion tavoitteena on saada aikaan poliittinen sopu 28.10.2020 kolmikantaneuvotteluissa Euroopan parlamentin kanssa. Neuvosto on hyväksynyt ehdotuksesta osittaisen yleisnäkemyksen 29.11.2018 kilpailukykyneuvoston kokouksessa. Euroopan parlamentti antoi mietinnön 12.2.2019. Kolmikantaneuvottelut aloitettiin Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella syksyllä 2019. Ehdotusta käsitellään neuvoston kilpailukyky- ja kasvutyöryhmässä teollisuuskokoonpanossa.

Tällä U-jatkokirjeellä informoidaan eduskuntaa neuvottelutilanteesta/käsittelyn etenemisestä heinäkuussa 2020 tehtyjen Eurooppa-neuvoston linjausten jälkeen/pohjalta.

Suomen kanta

Suomi tukee Eurooppa-neuvoston linjausten mukaisesti neuvotteluiden loppuunsaattamista mahdollisimman nopealla aikataululla siten, että alkavan rahoituskauden ohjelmat voivat käynnistyä vuoden 2021 alusta. Suomi tuo esille alla esitetyt näkemykset, mutta voi tarvittaessa olla joustava neuvottelujen edistämiseksi.

Jotta monivuotisen rahoituskehityksen varat voidaan käyttää tehokkaasti, Suomi katsoo, että eri ohjelmien muodostaman kokonaisuuden tulee olla johdonmukainen, avoin ja rahoituksen hakijoiden ja saajien näkökulmasta ymmärrettävä. Tuloksellisen rahoituksen saavuttamiseksi on olennaista, että eri ohjelmia kuten sisämarkkinaohjelmaa, Digitaalista Eurooppaa ja Horisontti Eurooppaa on tarkasteltu valmisteluvaiheessa yhdessä ja selvitetty synergioita muiden ohjelmien kanssa.

Digitaalinen Eurooppa -ohjelma

Suomi katsoo, että rahoituksen painopisteitä tulisi suhteellisesti mukauttaa ohjelman rahoitustasoon nähden. Tarvittaessa Suomi on valmis myös erityistavoitteiden suhteellisesti eri suuruisiin mukautuksiin, jos katsotaan, että se on tarpeen ohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi ja sopuun pääsemiseksi ohjelman käynnistämiseksi.

Sisämarkkinaohjelma

Suomi katsoo markkinavalvontaan ehdotetun rahoituksen lisäyksen olevan perusteltu ja voi tukea markkinavalvonnan lisäämistä ehdotettuihin toimenpiteisiin.

Suomi pitää tärkeänä, että jäsenmailla on mahdollisuus vaikuttaa rahoituspäätöksiin. Siksi valtioneuvosto katsoo, että myös kuluttaja- ja yritysasioita tulisi käsitellä ensisijaisesti niille tarkoitetuissa neuvoa antavissa komiteoissa, mutta on avoin muille selkeille menettelyille.

Pääasiallinen sisältö

Digitaalinen Eurooppa -ohjelma

Digitaalinen Eurooppa –ohjelma on laatuaan ensimmäinen ja sen päätavoitteena on tukea eurooppalaista yhteiskuntaa ja taloutta digitaalisessa murroksessa, parantaa EU:n kansainvälistä kilpailukykyä sekä kehittää ja vahvistaa strategisia digitaalisia valmiuksia. Ohjelmassa on viisi erityistavoitetta: 1) suurteholaskenta, 2) tekoäly, 3) kyberturvallisuus ja luottamus, 4) edistyneet digitaaliset taidot, sekä 5) digitaaliteknologioiden hyödyntäminen, digitaalikyvykkyydet ja yhteentoimivuus (joka sisältää myös digitaalisten innovaatiohubien verkoston).

Ohjelman toimeenpanolle tärkeää liitännäislainsäädäntöä liittyy muun muassa suurteholaskentaan ja kyberturvallisuuteen. Komissio antoi uuden ehdotuksen asetukseksi Euroopan suurteholaskennan yhteisyrityksen perustamisesta (COM(2020) 569 final) 18.8.2020 ja sen pohjalta yhteisyrityksen kautta toteutetaan suurteholaskennan erityistavoite Digitaalinen Eurooppa –ohjelmassa (ehdotuksen aiemman version pohjalta on annettu E 31/2018 vp). Kyberturvallisuuden erityistavoitteen toteutus taas pohjautuu pitkälti neuvoteltavana olevaan asetukseen Euroopan kyberturvallisuuden teollisuus-, teknologia- ja tutkimusosaamiskeskuksen ja kansallisten koordinaatiokeskusten verkoston perustamisesta (COM(2018) 630 final, U 102/2018 vp).

Komissio ehdotti vuonna 2018 Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaan käytettäväksi tulevana kehyskautena n. 8,2 mrd. euroa vuoden 2018 kiintein hinnoin. Komissio julkisti 27.5.2020 ehdotuksen EU:n elpymissuunnitelmasta, joka sisälsi uudistetun ehdotuksen monivuotiseksi rahoituskehyyksi vuosille 2021-2027. Komissio ei ehdottanut muutosta aiempaan ehdotukseensa Digitaalinen Eurooppa -ohjelman rahoituksen osalta.

Eurooppa-neuvosto pääsi sopuun 21.7.2020 EU:n elpymissuunnitelmasta ja EU:n monivuotista rahoituskehyyksestä vuosille 2021-2027. Sovussa EU:n rahoituskehyyksen otsakkeen 1 alle kuuluvalla Digitaalinen Eurooppa -ohjelmalle ehdotetaan n. 6,76 mrd. euroa. vuoden 2018 kiintein hinnoin, mikä tarkoittaisi noin 17,5 prosentin vähennystä komission alkuperäiseen ehdotukseen verrattuna.

Ohjelma-asetuksessa määritellään, miten ohjelman rahoitus jakautuu em. viidelle erityistavoitteelle. Tämä rahoitusta koskeva 9 artikla on keskeisin asia, joka on 2019 Euroopan parlamentin kanssa saavutetun osittaisen yleisnäkemyksen ulkopuolella. Muut avoinna olevat kohdat koskevat pääasiassa horisontaalisia kysymyksiä ja keskeneräistä lainsäädäntöä, johon asetuksessa viitataan. Neuvoston puheenjohtajamaa Saksa etsii jäsenvaltioilta kolmikantaneuvotteluihin mandaattia perustuen budjetin pienentämiseen suhteellisesti yhtä paljon jokaiselta erityistavoitteelta komission ehdotukseen verrattuna.

Sisämarkkinaohjelma

Sisämarkkinaohjelmalla yhdistetään nykyisin erillään olevat kuusi ohjelmaa: yritysten kilpailukyky, kuluttajansuoja, rahoituspalvelujen asiakkaat ja loppukäyttäjät, politiikan laadinta rahoituspalvelualalla, ruokaketju ja tilasto-ohjelma. Ehdotuksen tavoitteena on poistaa ohjelmien välisiä päällekkäisyyksiä ja lisätä yhteistyötä sekä tuoda rahoitukseen joustavuutta ja kustannustehokkuutta.

Komissio julkisti 27.5.2020 ehdotuksen EU:n elpymissuunnitelmasta, joka sisälsi uudistetun ehdotuksen monivuotiseksi rahoituskehyyksi vuosille 2021-2027. Uudistetussa komission ehdotuksessa sisämarkkinaohjelmaan ehdotetaan n. 3,7 mrd. euroa vuoden 2018 kiintein hinnoin. Summaan on lisätty komission alkuperäiseen ehdotukseen verrattuna 100 miljoonaa euroa. Lisävarat kohdistuisivat erityisesti markkinavalvontaa koskeviin toimenpiteisiin 3 artiklan 2 alakohdan a alakohdassa, jota ei ollut mainittu erikseen komission alkuperäisessä ehdotuksessa.

Eurooppa-neuvosto pääsi sopuun 21.7.2020 EU:n elpymissuunnitelmasta ja EU:n monivuotista rahoituskehyyksestä vuosille 2021-2027. Sovussa EU:n rahoituskehyyksen otsakkeen 1 alle kuuluvalla sisämarkkinaohjelmalle ehdotetaan alustavan arvion mukaan n. 3,7 mrd. euroa vuoden 2018 kiintein hinnoin.

Neuvoston osittainen yleisnäkemyksessä ehdotukseen saavutettiin 29.11.2018. Yleisnäkemyksessä ehdotettiin seuraavia muutoksia:

- kasvi-, eläin-, elintarvike- ja rehualan erityinen mainitseminen asetuksen nimessä ja kohteessa,
- ohjelman toteuttamista ja hallintoa koskevat tarkemmat säännökset, kuten työohjelmien laatiminen,
- ohjelman tavoitteita tarkennettiin mm. pk-yritysten tukemiseen, digitaalisen osaamisen kehittämiseen, kuluttajien etuihin liittyen sekä Euroopan tilastoja koskien,
- lisättiin yksityiskohtaisia säännöksiä, jotka koskevat avustuskelpoisia toimia, yhteisöjä ja kustannuksia sekä yhteisrahoitusosuuksia kasvi-, eläin-, elintarvike-

ja rehualalla ja lisättiin myös säännöksiä avustuskelpoisista toimista Euroopan tilastojen alalla.

Lisäksi jäsenmaat kiinnittivät erityistä huomiota 21 artiklaan komiteamenettelystä, jossa komissio ehdottaa, että komiteamenettely jatkuisi tulevalla kehyskaudella vain ruokaketjuun ja tilastoihin liittyvien asioiden osalta. Komission mukaan kuluttajia ja pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevat asiat voitaisiin käsitellä muulla tavoin, esimerkiksi nykyisessä epävirallisessa kuluttajapolitiikkaverkoston (Consumer Policy Network) ja pk-lähettiläiden verkoston (SME Envoy Network) kokouksissa, jossa on poliittinen edustaja jokaisesta jäsenmaasta. Neuvoston osittaisessa yleisnäkemyksessä 21 artiklaan lisättiin kappaleet, jonka mukaan pk-yrityksiin ja kuluttajiin liittyviä tavoitteita käsiteltäisiin komitologia-asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitetuissa komiteoissa.

Merkittävin avoinna oleva kohta osittaisesta yleisnäkemyksestä liittyy rahoituksen jakautumista koskevaan 4 artiklaan. Muut avoinna olevat kohdat koskevat pääasiassa horisontaalisia kysymyksiä ja keskeneräistä lainsäädäntöä, johon asetuksessa viitataan.

Neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa avattiin Suomen puheenjohtajakaudella syksyllä 2019 ja niitä on jatkettu Saksan puheenjohtajakaudella. Neuvoston työryhmässä ohjelmaa on käsitelty kesän ja syksyn 2020 aikana.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaa koskeva ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) artiklaan 173(3) ja artiklaan 172 (SEUT). Sisämarkkinaohjelman oikeusperustan muodostavat artikla 114, artikla 43(2) ja 168(4)(b); ja artiklat 173 ja 338 (SEUT).

Euroopan parlamentti: tavallinen lainsäätämisyjärjestys
Neuvosto: tavallinen lainsäätämisyjärjestys (määräenemmistö)

Valtioneuvosto pitää ehdotuksia suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteen mukaisena.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentissa Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaa koskevan ehdotuksen pääkäsittelystä vastaa Teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta (ITRE). Mietinnön esittelijä oli Angelika Mlinar (AT, ALDE). Valiokunta on antanut kantansa ehdotukseen 12.10.2018. Parlamentti hyväksyi osittaisen yleisnäkemyksen 17.4.2019. Uudeksi esittelijäksi nimettiin 23.7.2019 Valter Flego (HR, RE).

Sisämarkkinaohjelmaa koskevan ehdotuksen pääkäsittelystä vastaa sisämarkkinat ja kuluttajansuoja -valiokunta (IMCO). Valiokunta on antanut mietinnön 22.1.2019. Mietinnön esitteli Nicola Danti (IT, S&D). Kuluvalle parlamenttikaudella esittelijänä toimii Brando Benifei (IT, S&D).

Kansallinen valmistelu

Digitaalista Eurooppaa koskeva luonnos U-kirjelmäksi on käsitelty kirjallisessa menettelyssä EU-asioiden komitean alaisessa sisämarkkinajaostossa (EU8), elinkeinopoliittisessa jaostossa (EU13) ja viestintäjaostossa (EU19) 14.-15.6.2018.

Digitaalinen Eurooppa –ehdotus on esitelty tutkimus- ja innovaatiojaostossa (EU20) 4.9.2018 ja viestintäjaostossa (EU19) 26.11.2018 ennen asian käsittelyä neuvostossa.

Sisämarkkinaohjelmaa koskeva luonnos U-kirjelmäksi on käsitelty sisämarkkinajaoston (EU8) kirjallisessa menettelyssä 15.-18.6.2018. Ohjelman tilasto-osuutta on käsitelty tilastoalan EU-asioiden yhteistyöryhmässä 28.8.2018.

Molempien ehdotusten valmistelun tilannekatsaukset on esitelty EU8- ja EU13 - jaostoissa 12.9.2018.

U-jatkokirjelmä on käsitelty EU-8 kilpailukykyjaoston, EU-19 viestintäjaoston, EU-20 tutkimus- ja innovaatiojaoston sekä EU-30 koulutusjaoston kirjallisessa menettelyssä 29.9.-1.10.2020.

Eduskuntakäsittely

U-kirjelmä U 69/2018 vp 13.7.2018 on käsitelty eduskunnassa tulevaisuusvaliokunnassa 19.9.2018 (TuVL 7/2018 vp), liikenne- ja viestintävaliokunnassa 27.9.2018 (LiVL 29/2018 vp) ja talousvaliokunnassa 3.10.2018 (TaVL 52/2018 vp).

Valtioneuvosto on informoinut eduskuntaa 7.5.2018 päivätyllä E-kirjeellä EU:n monivuotista rahoituskehystä koskevasta komission tiedonannosta sekä tähän liittyvistä Suomen alustavista kannoista. Valtioneuvoston U-kirjelmä 45/2018 vp eduskunnalle 27.6.2018 sisältää EU:n monivuotista rahoituskehystä koskevaan asetusehdotukseen (*rahoituskehysasetus*) liittyvät Suomen kannat.

Valtioneuvoston selvitys E64/2020 vp: EU:n elpymissuunnitelma; MFF+ ja elpymisväline.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Kyseessä ovat ehdotukset EU-asetuksiksi, jotka ovat jäsenmaissa suoraan sovellettavaa oikeutta. Arvion mukaan asetukset eivät aiheuta muutostarpeita kansalliseen lainsäädäntöön.

Taloudelliset vaikutukset

U-kirjeessä U 69/2018 vp on kuvattu ehdotusten taloudelliset vaikutukset siltä osin, kuin niitä voidaan tällä hetkellä arvioida. Digitaalinen Eurooppa –ohjelman kaikkia kustannusvaikutuksia ei vielä tässä vaiheessa ole mahdollista arvioida, esimerkiksi suomalaisten toimijoiden mahdollinen menestys ohjelman hakumenettelyissä todennäköisesti lisää kansallisen vastinrahoituksen tarvetta.

Sisämarkkinaohjelman tuomista kaikista synergiahyödyistä sen soveltamisalaan kuuluvissa ohjelmissa ja budjettikohdissa sekä viranomaisten yhteistyön tehostamisesta tiedetään komission mukaan käytännössä vasta toimeenpanovaiheessa. Siksi esimerkiksi mahdollisia kustannusvaikutuksia kansalliseen hallintotyöhön toimeenpanovirastoissa ei vielä tässä vaiheessa ole mahdollista arvioida.

Asiakirjat

Digitaalinen Eurooppa -ohjelma: KOM(2018) 434 lopullinen, 10167/18 + ADD 1, 14488/18 neuvoston osittainen yleisnäkemys 4.12.2018

Sisämarkkinaohjelma: KOM(2018) 441 lopullinen, 9890/18 + ADD 1-3 14257/18 neuvoston osittainen yleisnäkemys 29.11.2018

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Digitaalinen Eurooppa -ohjelma:

kaupallinen neuvos Antti Eskola, antti.eskola(at)tem.fi, puh. 0295 064 820

erityisasiantuntija Lasse Laitinen, lasse.laitinen(at)tem.fi, puh. 0295 047 162

Sisämarkkinaohjelma:

johtava asiantuntija Hannele Timonen, hannele.timonen(at)tem.fi, puh. 050 381 5807

erityisasiantuntija Isabella Paju isabella.paju(at).tem.fi, puh. 050 310 5326

EUTORI-tunnus

EU/2018/1234, EU/2018/1216

Liitteet

Viite

Asiasanat	Digitaalitalous, eläintaudit, kasvinterveys, kuluttajansuoja, pk-yritykset, sisämarkkinat, sähköinen asiointi, sähköinen kaupankäynti, tilastot, digitalisaatio
Hoitaa	LVM, MMM, OM, TEM, UM, VM
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, LIIVI, LUKE, OKM, PLM, RUOKA, SM, STM, TK, TRAFI, TULLI, VNK, VTV, YM
